

O descoperire monetară la Arcuș (jud. Covasna)

SZÉKELY ZOLTÁN

În ziua de 18 octombrie 1985, tractoriștii B. Hamar, J. Téglás, B. Nagy și A. Veress, arînd pămîntul de pe hotarul localității Arcuș (jud. Covasna), au observat că tractorul a scos la iveală niște monede. Ei au întrerupt munca și au început să le strîngă pe cele împrăștiate pe brazdă de plugul tractorului. Maiorul Gh. Măgureanu de la miliția județeană Covasna, care tocmai trecea din întîmplare prin acel loc, a strîns monedele descoperite și a pus un paznic pentru ca pămîntul să nu mai fie scormonit în continuare. Imediat, el a anunțat Oficiul Patrimoniului Cultural Național al județului Covasna și direcțiunea Muzeului județean.

În urma acestei comunicări, împreună cu muzeograful Bartók Botond, am cercetat monedele recuperate și am putut preciza că este vorba de o importantă descoperire ce datează de pe vremea dacilor. Ne-am deplasat de îndată la fața locului, însoțiți de ofițerul de miliție, și am continuat cercetările, ajutați de cîțiva elevi de la Școala generală din Arcuș. În cursul cercetărilor întreprinse în ziua de 18 octombrie 1985, au fost aflate 238 de monede. Lor li s-au adăugat alte 22 de exemplare aflate în următoarele trei zile. Un ultim exemplar a fost găsit în ziua de 25 octombrie. În total, numărul monedelor recuperate din acest important tezaur se ridică la 261 de exemplare.

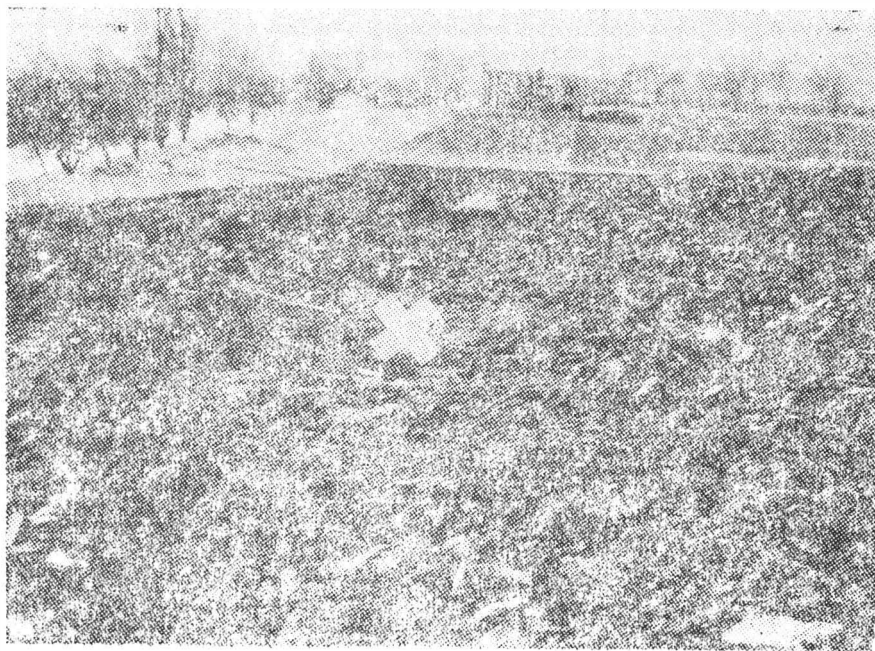

Fig. 1. Arcuș. Locul unde s-a descoperit tezaurul (X).

Punctul de descoperire al tezaurului este situat la cca 300 m de la ultima clădire a municipiului Sfintu-Gheorghe, lângă șoseaua ce duce spre Bodoc. Locul acesta este cunoscut sub denumirea de „Platoul de tîrg” și aparține C.A.P. din Arcuș. Este probabil ca tezaurul să fi fost ascuns într-o pungă de pinză sau piele, fiindcă în jur nu au fost descoperite fragmente ceramice care să indice prezența unui vas de lut. Nu au fost aflate nici alte urme de locuire antică.

Tezaurul descoperit la Arcuș este compus din 208 drahme de argint emise de cetatea Dyrhachium, trei tetradrahme thasiene și 50 de denari romani republicani. Cea mai recentă monedă romană republicană se datează pe la mijlocul secolului I î.e.n. În ceea ce privește structura tezaurului descoperit la Arcuș, ea este similară cu a celui găsit la Hilib¹, localitate aflătoare tot pe teritoriul județului Covasna. Deosebirea constă în faptul că la Hilib numărul tetradrahmelor thasiene este mai mare, pe cînd denarii romani republicani sînt reprezentați printr-un singur exemplar².

Ascunderea tezaurului de la Arcuș se poate pune în legătură cu frământările sociale și politice din mediul populației autohtone dacice care a avut așezarea la punctul denumit „Bedeháza”, aflător pe malul stîng al Oltului, în apropierea locului unde au fost descoperite monedele.

Une découverte monétaire à Arcuș (dép. de Covasna)

RÉSUMÉ

Pendant le mois d'octobre 1985, à l'occasion des travaux agricoles, on a découvert un trésor monétaire à Arcuș, dép. de Covasna, localité qui se trouve tout près de la ville de Sfintu-Gheorghe. On a pu récupérer 261 pièces, dont 208 drachmes de Dyrhachium, trois tétradrachmes thasiens et 50 deniers de la République Romaine. Le plus récent denier est une émission du milieu du premier siècle av.n.è. On n'a pas découvert des traces d'habitation antique.

Les monnaies ont été envoyées au Musée d'histoire de la République Socialiste de Roumanie.

EXPLICATION DE LA FIGURE

Fig. 1. Arcuș. Le lieu de la découverte du trésor monétaire (X).

¹ Székely Zoltán, CN, 3, 1980, p. 3—10.

² Tezaurul de la Hilib, com. Ojulda, jud. Covasna, descoperit în 1979 cuprinde 101 monede de argint, distribuite astfel: cetatea Dyrhachium, 76 drahme și trei imitații; Thasos,

21 tetradrahme, originale și imitații, la care se adaugă un denar roman republican de tipul Crawford, 344/1 a, Roma, anul 89 î.e.n.